

Temeljem članka 7. te članka 22. Statuta Zavičajnog muzeja Ozalj, dana 1. ožujka 2024. ravnatelj Zavičajnog muzeja Ozalj donosi:

PLAN PRIKUPLJANJA GRAĐE ZAVIČAJNOG MUZEJA OZALJ ZA RAZDOBLJE 2024. – 2028.

1. UVOD

Plan prikupljanja Zavičajnog muzeja Ozalj omogućava sustavnu izgradnju fundusa i usko je povezan s Planom istraživanja i Planom preventivne zaštite i restauracije muzejske građe. U skladu je sa Statutom Zavičajnog muzeja Ozalj u kojem je zapisano između ostalog da je djelatnost Zavičajnog muzeja Ozalj "sakupljanje, čuvanje i istraživanje civilizacijskih, kulturnih i prirodnih dobara, te njihovu stručnu i znanstvenu obradu", s ciljem dostizanja vizije, da bude vodeća ustanova u kulturi grada Ozlja, primjer kvalitetne i odgovorne skrbi o kulturnoj i prirodnoj baštini grada Ozlja i okolice.

2. MISIJA I VIZIJA ZAVIČAJNOG MUZEJA OZALJ

Prvi počeci muzejske djelatnosti u Ozlju vežu se uz Družbu „Braća Hrvatskoga zmaja“ koja je 1928. godine dobila Stari grad Ozalj i djelovanje dvojice istaknutih pojedinaca Emilija Laszowskog i prof. Antuna Bauera. Povijest osnutka i razvoja Zavičajnog muzeja Ozalj dijelom se svakako nastavlja na te prve početke, ali i na kasniji rad različitih subjekata. Zavičajni muzej Ozalj službeno je osnovan 1971. godine. Osnivač muzeja je Grad Ozalj, te on djeluje kao javna i neprofitna ustanova. Glavna zadaća muzeja je prikupljanje, zaštita, istraživanje, dokumentiranje baštine šireg ozaljskog područja i njegovih stanovnika, te njihova prezentacija javnosti.

Vizija Zavičajnog muzeja Ozalj je biti izvrsna ustanova u kulturi u gradu Ozlju, koja će biti odličan primjer upravljanja, prezentacije i održivog korištenja kulturne baštine i uz kreativniji pristup tradiciji privući sve kategorije korisnika. Okrenuti se djelovanju unutar suvremenih europskih standarda i zbivanja koja muzejsku djelatnost neće ograničiti na pasivno prezentiranje građe široj javnosti, već svoje djelovanje zasnivati na interakciji s publikom.

Misija Zavičajnog muzeja Ozalj je očuvanje, zaštita i interpretacija lokalnog identiteta, povijesti i kulture ozaljskog kraja na dobrobit šire javnosti.

3. PRIKUPLJANJE GRAĐE

3.1. Definicija prikupljanja

Prikupljanje je jedna od glavnih funkcija muzeja, a prikupljeni predmeti imaju status pokretnih kulturnih dobara Republike Hrvatske te kao takvi predstavljaju baštinu ne samo lokalne zajednice već i cjelokupne Republike Hrvatske. Proces prikupljanja odnosno izgradnje fundusa muzeja odražava kulturnu i prirodnu kompleksnost ne samo grada Ozlja, te općina Kamanje, Žakanje i Ribnik, nego i šireg područja koje uključuje susjedne općine i grad Karlovac, te šire nacionalno i europsko kulturno i umjetničko područje.

Muzej je institucija javnog povjerenja i poslanja te prakticira djelatnost od općega društvenog interesa s posebnim naglaskom na vjerodostojnost na području zaštite i interpretacije pokretne kulturne baštine organizirane u zbirke. Pri tome ne zanemaruje kontekst nepokretnih spomenika i nematerijalne kulturne baštine. Svoj položaj unutar zajednice Muzej izgrađuje omogućujući pristup fundusu te pružajući kvalitetne, s fundusom povezane, usluge.

3.2. Načela i kriteriji

Načela i kriteriji ne odnose se u istoj mjeri na sve zbirke, jer su između ostaloga vezani uz svojstvenost područja kao i uz prirodu materijala koji se prikuplja. U svojim aktivnostima Muzej se pridržava ICOM-ovog Etičkog kodeksa, a prilikom prikupljanja rukovode se i prema nekoliko načela:

- Načelo relevantnosti je osnovno načelo prikupljanja, uzimajući u obzir poslanje i djelokrug rada muzeja.
- Načelo održivosti se odnosi na mogućnost osiguravanja financijskih sredstava za nabavu građe, ali i na kapacitete Muzeja za stvaranje uvjeta čuvanja i zaštite pribavljene građe.
- Načelo ravnopravnosti spada u dugoročno načelo politike prikupljanja, a odnosi se na zastupljenost raznolikih segmenata baštine.

- Načelo aktualnosti odnosi se na relevantnost za muzejske projekte – najvažniji takav projekt je stalni postav, zatim povremene izložbe te ostali projekti koje Muzej organizira ili u njima sudjeluje.
- Načelo oportuniteti odnosi se na jedinstvenost prilike da se pribavi građa određene vrste.

Građa Muzeja ima kulturno-povijesnu, tehničku, umjetničku i prirodnu vrijednost, a odabrana je sukladno kompetenciji djelatnika i vanjskih suradnika na području povijesti, povijesti umjetnosti, arheologije, etnologije, biologije, geologije, paleontologije, muzeologije i drugih znanosti i disciplina pa su tako utvrđeni sljedeći kriteriji koji se trebaju poštivati prilikom prikupljanja:

- vrijednost predmeta (umjetnička, povijesna, znanstveno-obrazovna, opće društvena)
- potrebitost predmeta za nadopunu fundusa muzeja u skladu sa svrhom muzeja, planom rada i razvitka muzeja i planom prikupljanja građe
- raritetnost predmeta na tržištu
- razina očuvanosti predmeta
- primjerenost procjene trenutačne tržišne vrijednosti predmeta osiguranje adekvatnih uvjeta za čuvanje predmeta.

4. CILJEVI, NAČINI OSTVARENJA I AKTIVNOSTI

Prikupljanje je jedna od zadaća muzeja te je cilj prikupljanja prvenstveno odabir predmeta za potrebe zbirke. Muzej građu prikuplja darovanjem, kupnjom, nasljeđivanjem, zamjenom i terenskim istraživanjem. Pri odabiru predmeta važno je ustanoviti imaju li predmeti kulturno- povijesnu, umjetničku ili prirodnu vrijednost, a predmeti se preuzimaju pod uvjetom da ih Muzej može dokumentirati, štititi i čuvati. Zavičajni muzej Ozalj ima sustav zbirke koji odražava raznolikost i bogatstvo baštine, stoga su aktivnosti i načini ostvarenja ciljeva vezani uza svaki odjel pojedinačno.

5. ZBIRKE

U Zavičajnom muzeju Ozalj djeluje sedam zbirki:

1. ARHEOLOŠKA ZBIRKA
2. KULTURNO-POVIJESNA ZBIRKA
3. ETNOGRAFSKA ZBIRKA
4. GALERIJA SLIKA
5. SAKRALNA ZBIRKA
6. ZBIRKA DOKUMENATA
7. ZBIRKA FOTOGRAFIJA

1. ARHEOLOŠKA ZBIRKA

Voditelj zbirke: dr. sc. Miroslav Razum, dokumentarist

Uvod

Arheološka zbirka pokriva period od 5000 godina prije Krista do 17. stoljeća, ali dominantno najviše predmeta je iz neolitika i srednjeg vijeka. Velik dio predmeta čine nalazi s lokaliteta Stari grad Ozalj koji je istraživan 1991.-1995, 2000. i 2002.godine, no do sada nije do kraja obrađen. Tu su uključeni i nalazi iz špilje Vrlovka s istraživanja iz 2018. godine, zatim iz Ozaljske špilje, kao i nalazi iz ostalih lokaliteta koji su se povremeno istraživali, ali nikada do kraja nisu obrađeni (Stari grad Ozalj, Trešćerovac, crkva Sv. Florijana, okućnica obitelji Štulac) te površinski nalazi prikupljeni prilikom rekognosciranja šireg ozaljskog područja. Prikupljanje ima nekoliko otežavajućih faktora. To je u prvom redu nedostatak adekvatnog prostora za pohranu novih predmeta, zatim manjak financijskih sredstava za otkup i konzervaciju predmeta te manjkavost relevantnih informacija o predmetu važnih za arheološku dokumentaciju.

Ciljevi i prioriteti

Glavni cilj je popuna fundusa s predmetima koji će se doprinijeti razumijevanju arheološke sekvence ozaljskog područja. Budući da postoje određene praznine. Predmeti će se u prvom prikupljati arheološkim iskapanjima na Starog gradu Ozlju započetima 2023. godine, i za

koje se očekuje široki vremenski raspon od kasnog neolita do novog vijeka. Zatim su tu predmeti prikupljeni prilikom istraživanja prapovijesne gradine i srednjovjekovnog gradišta Kirinščak, te oni koji će se prikupiti u budućim arheološkim iskapanjima i terenskim pregledima. Dio predmeta činit će i slučajni nalazi koji će u Muzej dospjeti donacijom ili otkupom.

2. KULTURNO-POVIJESNA ZBIRKA

Voditelj zbirke: Stjepan Bezjak, mag. philol. croat. et hist., kustos

Uvod

Kulturno-povijesna zbirka Zavičajnog muzeja Ozalj obuhvaća dio ozaljske povijesti vezan uz plemićke obitelji koje su njime vladale (Babonići, Frankopani, Zrinski, Perlasi, Patazzi, Batthyany, Thurn & Taxis) te dio vezan uz današnje vlasnike Starog grada Ozlja Družbu „Braća Hrvatskoga Zmaja“. Tu su nadalje i predmeti vezani uz suvremenu povijest, te Domovinski rat.

Ciljevi i prioriteti

Zavičajni muzej Ozalj kontinuirano prikuplja kulturno-povijesnu građu sukladno Statutu Muzeja. Prednost će imati oni predmeti koji su vezani za povijest Starog grada Ozlja, ali i šireg područja od razdoblja kasnog srednjeg vijeka na dalje, te koji govore kako o životu plemićkih obitelji, tako i o životu običnog građanstva. Sakupljanje će se vršiti prema utvrđenim načelima i kriterijima sakupljanja, dok će predmeti u Muzej dospijevati u obliku donacija ili otkupa.

3. ETNOGRAFSKA ZBIRKA

Voditelj zbirke: Stjepan Bezjak, mag. philol. croat. et hist., kustos

Uvod

Etnografska zbirka Zavičajnog muzeja Ozalj većinom je smještena u Etno parku Ozalj, izdvojenoj jedinici Zavičajnog muzeja Ozalj na adresi Ulica akademika Milana Heraka 4 (ulica je preimenovana u 2018. godini). Etno park Ozalj sastoji se od 8 objekata tradicijske arhitekture, odnosno drvenih kuća na *hrvaški vugel* pokrivenih škopom, sjenika, kolnice, komore, koca, u kojima su smješteni i djelom muzejski prezentirani stari alati, namještaj,

strojevi, igračke za djecu, sakralne oleografije i kućni oltari kako bi se prikazao život na ozaljskom području u 19. i 20. stoljeću odnosno od Žumberka preko Ozlja do Kupe i Pokuplja.

Ciljevi i prioriteti

Kako bi se sačuvala tradicijska baština ozaljskog područja, te spasili predmeti od propadanja, Muzej će i dalje sakupljati etnografsku građu s navedenog prostora. Sakupljanje će se vršiti prema utvrđenim načelima i kriterijima sakupljanja, dok će predmeti u Muzej dospijevati u obliku donacija ili otkupa. U planu je također i daljnje uređenje Etno parka kao jedinstvene cjeline tradicijske arhitekture.

4. GALERIJA SLIKA

Voditelj zbirke: Stjepan Bezjak, mag. philol. croat. et hist., kustos

Uvod

Galerijska zbirka obuhvaća 26 originalnih radova Slave Raškaj te slike nastale na kolonijama u Ozlju 80-tih i 90-tih godina, koje su bile posvećene Slavi Raškaj, a okupljale su najrelevantnije slikare tadašnje države. Obuhvaća i djela renomiranih ozaljskih autora kao i druga djela sakupljena za muzej, koja su tematski ili na neki drugi način vezana uz ozaljski kraj.

Ciljevi i prioriteti

S obzirom na značaj, u prvom redu u planu je daljnji otkup djela slikarice Slave Raškaj, kako bi se upotunio presjek njenog stvaralaštva koji se planira prezentirati u sklopu Interpretacijskog centra Slave Raškaj. Prednost imaju akvareli te radovi tematski vezani uz ozaljsko područje. Uz to, sakupljat će se i pojedini radovi umjetnika koji izlažu u prostoru Muzeja, te radovi nastali na likovnim kolonijama. Predviđeni način sakupljanja je darovanjem te otkupom.

5. SAKRALNA ZBIRKA

Voditelj zbirke: Stjepan Bezjak, mag. philol. croat. et hist., kustos

Uvod

Sakralna zbirka Zavičajnog muzeja Ozalj većinom je vezana uz pavlinski samostan Svetice te pavlinsku drvorezbarsku radionicu kojoj se skulpture sakupljenu za ovu zbirku mogu pripisati. Osim skulptura zbirka sadrži sakralna ruha, uporabne sakralne predmete - kaleži, monstrance, kliješta za hostiju, kadionice za tamjan i liturgijske knjige. Veći broj knjiga i sakralne odjeće u muzeju su na posudbi iz više župa Ozaljskog dekanata, prema preporuci Konzervatorskog odjela u Karlovcu.

Ciljevi i prioriteti

Sakralna zbirka je relativno dobro popunjena, no sukladno mogućnostima, Muzej će sakupljati pojedine sakralne predmete s područja ozaljsko-lipničkog dekanata, a koji zadovoljavaju unaprijed određene kriterije. Predviđeni način sakupljanja je darovanjem te otkupom.

6. ZBIRKA DOKUMENATA

Voditelj zbirke: dr. sc. Miroslav Razum, dokumentarist

Uvod

Dokumentarna zbirka Zavičajnog muzeja Ozalj sadrži predmeta vezane uz izgradnju i održavanje željeznice Karlovac-Ozalj-Metlika, razvoj školstva u Ozlju (spomenice, ispitna izvješća, ispričnice, udžbenici, školske statistike), te dokumente vezane uz Prvi i Drugi svjetski rat, iseljavanje stanovništva i vojnu propagandu.

Ciljevi i prioriteti

Muzej će i dalje kontinuirano sakupljati dokumente vezane za tematike koje se tiču Ozlja i šireg područja u prošlosti, te će dokumenti ulaziti u muzejski fundus darovanjem. Predviđeni način sakupljanja je darovanjem te otkupom.

7. ZBIRKA FOTOGRAFIJA

Voditelj zbirke: dr. sc. Miroslav Razum, dokumentarist

Uvod

Zbirka fotografija bazira se oko obnove Starog grada Ozlja i djelovanja Družbe „Braća Hrvatskoga Zmaja“ od 1928. do 1946. godine. Zbirka sadrži i povijesne fotografije Ozlja i njegove okolice, fotografije (portrete pojedinaca i obitelji) nastale u ateljeima najznačajnijih Karlovačkih fotografa s prijelaza stoljeća te nekoliko umjetničkih fotografija.

Ciljevi i prioriteti

U planu je nastavak sakupljanja fotografske građe. Poseban naglasak će biti na fotografijama iz razdoblja koja su u fundusu muzeja rjeđe zastupljena, pogotovo na fotografijama starijima od 1930-ih godina. Predviđeni način sakupljanja je darovanjem te otkupom.

KLASA: 612-01/24-01/4
URBROJ: 2133-5-4-01-24-1
U Ozlju: 1. ožujka 2024.

mag. philol. croat. et hist. Stjepan Bezjak, kustos
ravnatelj Zavičajnog muzeja Ozalj

